

Trumpova výzva Evropy: Je připravena bojovat proti Vladimiru Putinovi sama?

 politico.eu/article/europe-trump-ukraine-war-russia-nato-vladimir-putin/

Kontinent uvažuje o konci své Pax Americana.

LAURA KAYALI

v Paříži

Ilustrace Nicoláse Ortegy pro POLITICO.

Dokáže Evropa odrazit ruský útok sama?

To je otázka, která až dosud byla předmětem fikce. Ale v návaznosti na invazi Kremlu na Ukrajinu a s Donaldem Trumpem narůstajícím v průzkumech veřejného mínění je to něco, čemu evropští politici náhle čelí.

Bývalý – a možná i budoucí – prezident USA údajně řekl představitelům Evropské unie, že nepřijde kontinentu na pomoc, pokud bude napaden. Ale pro Evropu by vrácení desetiletí nedostatečných investic do armády a přestavby průmyslové základny vyžadovalo obrovské množství peněz a pět až deset let, uvedlo několik současných i bývalých vojenských představitelů.

To je čas, který Evropa možná nemá.

POLITICO se zabývalo tím, jaké schopnosti má Evropa nyní, její plány na jejich posílení a důsledky možného ukončení evropské *Pax Americana* – včetně diskuse v některých zemích o potřebě vlastních nezávislých jaderných odstrašujících prostředků.

* * *

Začněme typem scénáře, který evropské strategické plánovače drží v noci vzhůru.

Píše se rok 2027. Trump je ve třetím roce svého druhého prezidentského úřadu. Ukrajina stále bojuje, ale západní pomoc vyschla a frontové linie jsou na měsíce zmrazené. Na druhé straně světa se zúčtování o Tchaj-wanu mezi Pekingem a Washingtonem obrací k horšímu.

Tehdy se ruský prezident Vladimir Putin rozhodl zasáhnout.

Rakety zasáhly estonskou leteckou základnu Ämari. Státisíce vojáků v ruském Leningradském vojenském okruhu – zocelené léty války na Ukrajině a vybavené neviditelnými stíhačkami Suchoj Su-57, tanky T-14 Armata, bezpilotními letouny, raketovými a mobilními dělostřeleckými systémy, které jsou schopny odpálit tisíce granátů denně. k letům válečného hospodářství – vtrhněte do východního Estonska.

Prvními zasaženými jednotkami jsou síly posílené předsunuté přítomnosti NATO o síle 2 200 mnohonárodních vojáků, vedené Spojeným královstvím a posílené asi 10 000 estonskými vojáky a dalšími tisíci místních dobrovolníků.

Padnou zpátky pod ránu, ale udělali to, co měli udělat. Mezinárodní jednotky tam byly umístěny méně jako bojová síla než jako spojovací drát, aby ohrožovaly cizí životy a demonstrovaly odhodlání.

Ruský bezostyšný útok zanechává Evropu před dilematem | Christof Stache/AFP prostřednictvím Getty Images

"Je to spíše symbolické než vojenské, ale je to důležité," řekl Michel Goya, bývalý plukovník francouzské armády a vojenský historik, o současné přítomnosti NATO v Pobaltí. „Ukazuje to solidaritu, že jsme připraveni zemřít za Estonsko. Vzkaz Rusům: Pokud chcete napadnout Estonsko, budete muset zabít Brity a Kanadany.

V tomto scénáři však evropský bílý rytíř nemá v úmyslu jet na záchranu. Trump přesměroval většinu amerických vojáků a vojenského vybavení rozmístěných na kontinentu do Indo-Pacifiku, a každopádně už Putinovi naznačil, že by ho agrese v Pobaltí tolik netrápila.

"Trump by mohl potenciálně podkopat odstrašení NATO pomocí tweetu," řekl Benjamin Tallis, vedoucí pracovník německého think-tanku DGAP.

Během několika dní Rusko ovládá východní Estonsko, kde žije velká část etnické ruské menšiny v zemi. Kreml prohlašuje, že se region vrátil do vlasti a rozšiřuje svůj jaderný deštník nad nově dobytá území.

„Pokud mají Rusové pocit, že se jim to podaří, obsadili by části východního Estonska,“ řekl Daniel Fried, bývalý americký velvyslanec v Polsku.

Ruský drzý útok zanechává Evropu před dilematem. Putin nezaútočil na celou alianci: Měla by riskovat jadernou odvetu kvůli kouskům východního Estonska? Nebo nedělat nic, nejenže Putinovi poskytnout snadné vítězství, ale také přeměnit bezpečnostní záruky NATO podle článku 5 na bezcenný papír – a dát ruskému prezidentovi přesně to, co chce.

„Putin a Rusko chápou, že nemohou porazit NATO vojensky, mohou porazit NATO pouze politicky tím, že účinně učiní článek 5 nadbytečným,“ řekl Ed Arnold, výzkumný pracovník pro evropskou bezpečnost z Royal United Services Institute (RUSI). Britský think tank.

Jak pravděpodobný je takový scénář?

Putin trvá na tom, že ta myšlenka je směšná: „Rusko nemá žádný důvod, žádný zájem – žádný geopolitický zájem, ani ekonomický, politický ani vojenský – bojovat se zeměmi NATO,“ řekl v prosinci.

Ale totéž řekl o Ukrajině.

V každém případě je bušení na poplach stále hlasitější.

Rusko stále předčí evropské země NATO v počtu (i když ne v kvalitě) tanků, dělostřeleckých systémů a proudových letadel | Natalia Kolesnikova/AFP přes Getty Images

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj v říjnu varoval , že pokud Rusko nebude na Ukrajině poraženo, může být připraveno zaútočit na pobaltské země do 5 let.

Zdá se, že jeho kolegové vůdci v Evropě naslouchají.

Německá armáda načrtla „scénář cvičení“, o kterém musí jeho plánovač uvažovat. Předpokládá ruský útok na Suwałki Gap mezi Polskem a Litvou v období mezi letošními prezidentskými volbami v USA a začátkem roku 2025. Takový útok by odřízl Pobaltí od zbytku kontinentální Evropy.

„Musíme vzít v úvahu, že Vladimir Putin může jednoho dne dokonce zaútočit na zemi NATO,“ řekl začátkem tohoto měsíce německý ministr obrany Boris Pistorius a dodal: „Naši experti očekávají období pěti až osmi let, během kterých by to mohlo být možné.“

Antonio Missiroli, bývalý náměstek generálního tajemníka NATO, uvedl, že situace, „ve které tento druh americké záruky nebyl stažen, ale změkčen nebo znejistěn“, by mohla Kreml svádět k tomu, aby se pustil do zranitelné země, jako je Estonsko, prostřednictvím hybridních metod nebo přímý vojenský útok.

Rostoucí riziko vedlo k volání po Evropě, aby se připravila, než bude příliš pozdě.

Francouzský voják se účastní cvičení NATO v armádním táboře Tapa v Estonsku | Alain Jocard/AFP přes Getty Images

"Nyní je okno, které může trvat jeden, dva, možná tři roky, během kterých musíme investovat ještě více do bezpečné obrany," varoval minulý týden šéf norské obrany generál Eirik Kristoffersen.

V prosinci Jacek Siewiera, šéf polského úřadu pro národní bezpečnost, řekl , že východní křídlo NATO má jen tři roky na to, aby se připravilo na konfrontaci.

"Toto je čas, kdy musí být vytvořena schopnost, která je jasným odrazujícím prostředkem k agresii," řekl.

Nepřipravený

Na jedné věci se všichni shodnou: Evropa je právě teď zranitelná.

„Evropa nejenže není na válku připravena, ale ani se na válku nepřipravuje,“ varoval Tallis z německého think-tanku DGAP.

Bez USA nemá EU ani vojenské vybavení, ani lidské zdroje, aby mohla čelit Moskvě v konfliktu vysoké intenzity. "Evropané nemají kapacitu na obranu," řekl Fried, bývalý americký velvyslanec. "Obrana Pobaltí by vyžadovala vážné americké vojenské prostředky."

Pokud by Kreml napadl zítra, evropské ozbrojené síly by čelily ruské armádě zbité a zkrvavené válkou na Ukrajině, ale stále by to byla mocná bojová síla. V loňském roce Putin zvýšil počet ruských ozbrojených sil (včetně záložníků) na 3,3 milionu a přidal 170 000 příslušníků, přičemž více než 600 000 nyní bojuje na Ukrajině.

Navzdory ztrátám na bojištích Rusko stále předčí evropské země NATO v počtu (i když ne v kvalitě) tanků, dělostřeleckých systémů a proudových letadel. Oficiálně také letos vynaloží 4,4 procenta HDP na obranu, i když skutečné číslo je pravděpodobně mnohem vyšší.

Bez Washingtonu by se Evropa pravděpodobně ocitla žalostně nedostatečně vybavena. V prosinci bývalý generálporučík Marc Thys řekl , že belgická armáda má tak nedostatek munice a finančních prostředků, že vojáci budou muset krátce po začátku jakéhokoli konfliktu „házet kameny“.

USA mají asi 100 000 vojáků umístěných v Evropě, asi třetinu v Německu a malou, ale rostoucí přítomnost v Polsku. Hrubá čísla nemusí být velká, ale po desetiletí fungovala jako záruka odhodlání Washingtonu a odstrašující prostředek proti agresii.

„Cena amerického izolacionismu pro Evropu a svět je světová válka. To je lekce historie,“ řekl ukrajinský poslanec a šéf parlamentního výboru pro zahraniční vztahy Oleksandr Merežko.

NATO zřídilo síly pro předem nasazení ve státech v přední linii; největší z nich bude německy vedený oddíl v Litvě, kam Bundeswehr plánuje vyslat do roku 2027 4800 vojáků. Evropské země ale pravděpodobně ani nedokázaly přesunout posily do Pobaltí dostatečně rychle, aby tamní síly rychle podpořily, tvrdí nejvyšší představitelé z aliance varovala .

Od konce studené války se velikost evropských armád zmenšila. Mnoho evropských zemí zrušilo nepopulární zákony o branné povinnosti a přešlo k profesionálním armádám. Mezi lety 1989 a 2022 klesl počet vojenského personálu EU z 3,4 milionu na 1,3 milionu .

Bezprostřední prioritou jsou pozemní armády, řekl švédský ministr obrany Pål Jonson POLITICO. "Pokud jde o naše ozbrojené síly, je zřejmé, že musíme zvýšit připravenost a dostupnost, zejména pozemních sil."

Ozbrojené síly kontinentu, závislé na dobrovolnících, mají potíže s najímáním nejen v Německu, Spojeném království, Španělsku a Francii, ale dokonce i v zemích blíže frontovým liniím, jako je Rumunsko, Polsko a Bulharsko.

Nedostatek pracovních sil je vážnou výzvou pro armády, které chtějí posílit. „Pokud se nám nepodaří dokončit naše ozbrojené služby, pak veškerý dodatečný rozpočet a veřejné zakázky nebudou mít skutečně očekávané účinky,“ řekl generál Robert Brieger, předseda Vojenského výboru Evropské unie, orgánu EU, který sdružuje šéfy obrany bloku.

Stíhací letoun MiG29 se účastní cvičení NATO Air Shielding v Polsku | Radoslaw Jozwiak/AFP prostřednictvím Getty Images

Pro některé země posloužila ruská nezákonná anexa Krymu v roce 2014 jako budíček. Pobaltské a severské země se vrátily k odvodům vojáků. Litva obnovila draft v roce 2015, Švédsko v roce 2017 a Lotyšsko v roce 2023. V Estonské obranné lize civilisté pravidelně trénují na ruskou invazi.

Polská armáda dlouho oscilovala kolem 100 000 příslušníků, ale v posledních letech začala růst. Předchozí vláda chtěla, aby se to zvýšilo na 300 000, ale nová administrativa premiéra Donalda Tuska byla opatrnější, pokud jde o tak velké počty.

Ale i když stavy jednotek stoupají, ještě nedosáhly úrovně, která by umožňovala velké nasazení v případě ruského útoku. Německo má 183 150 aktivních zaměstnanců. Nejvyšší evropské vojenské velmoci uzavírá Francie s 303 750 příslušníky a Spojené království se 150 350.

Finsko, kde bylo napětí s Ruskem klíčovou otázkou před prezidentskými volbami na konci ledna, patří mezi evropské země nejvíce připravené na konfrontaci s Moskvou. Země s 5,5 miliony obyvatel má 900 000 občanů se základním vojenským výcvikem.

„Máme velmi silné letectvo, armádu a námořnictvo, samozřejmě včetně výzbroje včetně největšího dělostřelectva v Evropě spolu s Polskem, takže lidé chápou, že jsme tady udělali svůj kousek,“ řekl pro POLITICO bývalý premiér a současný kandidát na prezidenta Alexander Stubb.

Nepřipravený

Evropští lídři sice začali mluvit o zvýšení připravenosti, ale ještě nezačali prodávat veřejnosti, jaké oběti to přinese.

Přechod na válečné postavení by vyžadoval obrovské množství peněz, mnohem více vojáků na východním křídle Evropy, zvýšenou koordinaci mezi hlavními městy a změnu veřejného mínění.

Ilustrace Nicoláse Ortegy pro POLITICO

Aby se evropské země připravily na nejhorší, musí podle Gesine Weberové, výzkumné pracovnice německého Marshallova fondu, „utrácet, utrácet, utrácet“.

Není to tak, že by evropské země nebyly pod tlakem, aby zvýšily vojenské výdaje. Již v roce 2006 se ministři obrany NATO dohodli na cíli vynakládat na obranu 2 procenta HDP.

A přesto, navzdory ruským útokům na Ukrajině a letům přemlouvání z Washingtonu, k loňskému roku tento cíl splnilo pouze 11 z 31 členů aliance – osm z nich tvoří frontové státy sousedící s Ruskem nebo Ukrajinou.

Nalít více peněz do obrany však pro politiky není snadný prodej, zejména v západní Evropě, kde se válka zdá stále ještě daleko. Vojenské výdaje znamenají méně pro sociální zabezpečení a zelený přechod. Státy EU jsou také již nyní silně zadlužené kvůli krizi Covid a vyhlídky růstu jsou ponuré.

"Je důležité dát správný rámec k přesvědčení veřejného mínění," řekl Weber. V Německu, vysvětlila, je debata prezentována jako kompromis mezi stavbou nové školy nebo nákupem tanků: „To není správná věc. Spíše jde o ochranu a zabezpečení našeho způsobu života.“

Putin v Muzeu vítězství v Moskvě v roce 2021 | Fotku bazénu od Michaila Klimentyeva přes EPA

Jak ukázala historie 20. století, demokracie se mohou pomalu obracet k válečnému postavení, ale jakmile se tak stane, je těžké se jim vyrovnat. Otázkou pro Evropu je, zda se točí dostatečně rychle.

„Demokracie jsou bohužel velmi těžkopádné a pomalé ve svých rozhodnutích. A kvůli tomu jsou neustále ohrožováni totalitními režimy,“ řekl POLITICO Serhiy Hnezdilov, ukrajinský voják, který v současnosti bojuje proti Rusku.

Unlike Russia — where bakeries now manufacture killer drones and which last year produced about 2 million artillery shells — Europe hasn't truly entered a wartime economy despite the Ukraine invasion. Its promise to supply Ukraine a million shells by March, made a year ago, looks almost certain to fall short.

“In Europe, we have a defense industrial capacity largely designed for peacetime,” Jonson, the Swedish defense minister, told a seminar in Stockholm earlier this month.

According to General Brieger, the EU Military Committee chairman, Europe “urgent[ly] needs” more strategic transportation, space-based capabilities for early warning and ground capabilities such as anti-tank, anti-air and anti-drones equipment.

That's not to say nothing is being done. The French arms manufacturer Nexter now makes six Caesar self-propelled howitzers a month instead of two. In the next few years, Germany's KMW and Rheinmetall reportedly want to increase production of Leopard 2 main battle tanks from about 40 to around 100 per year and Finland plans to double ammunition production. European missile-maker MBDA will invest €1 billion in its factories.

A Ukrainian soldier looks out from a tank as he holds his position near to the town of Bakhmut, Donetsk region | Anatolii Stepanov/AFP via Getty Images

Germany, which says it will reach the 2 percent spending target this year thanks to a special one-off €100 billion military fund, revamped its military strategy in November for the first time since 2011, aiming to make the Bundeswehr “war-ready.”

“Today, nobody can seriously doubt what we in Germany have been avoiding for a long time, namely that we need a powerful Bundeswehr,” said Chancellor Olaf Scholz.

Poland has been on a buying spree, signing deals to buy South Korean and U.S. tanks, jet fighters, artillery, rockets and air defense systems. The new government promises to take a hard look at some of those contracts, but is still committed to modernize the military, which gave away almost all of its Soviet-era kit to Ukraine. Romania, the Czech Republic and others are also arming up.

But the pipeline of new equipment is still relatively empty, especially as a lot is being sent to Ukraine and deliveries of new gear can take months or years. And there’s the bigger question about the timing of any potential Russian invasion, and whether Europe would be ready in time.

“It’s important to underline progress has been made, but if you compare what has been done so far with what probably needs to be done, we are still talking about peanuts,” said Missiroli, the former NATO assistant secretary-general.

Progress was triggered by the “shock” of Russia’s Ukraine invasion, he said, adding: “Another shock may be needed.”

Undeterred

The European Union’s governments will also need to decide whether they want Brussels to play a bigger role in defense. Estonia and France, echoed by European Council President Charles Michel, are now floating the idea of joint EU borrowing to build up the Continent’s capabilities.

In late February, Internal Market Commissioner Thierry Breton will present his European Defence Industrial Strategy. According to internal documents seen by POLITICO, he could push for more joint weapons procurement and coordination of governments’ defense budgets to become more efficient and support the bloc’s companies.

The French commissioner also wants the EU to copy the U.S. president’s emergency powers allowing the White House to redirect the country’s industry to defense manufacturing in case of an emergency — leading to a true wartime economy.

Eventually, Breton said earlier this month, the EU will need a €100 billion cash pot to boost defense production. The bloc can be on a par with Russia in 18 to 24 months when it comes to manufacturing weapons, he added.

Other EU officials are calling for more standardization and interoperability among Europe’s armed forces. While EU countries have 17 different types of tanks, the U.S. only has one, according to the Jacques Delors Institute.

Romanian navy special forces participate in military exercise on the Black Sea, near Constanta | Mihail Barbu/AFP via Getty Images

But giving too much power to Brussels on defense is likely to be met with resistance in some capitals.

“It would make a lot of sense to do it on a European level,” said Hannah Neumann, a German Greens lawmaker sitting on the European Parliament’s security and defense subcommittee. “It would save a lot of money, make us a bigger player and would also help Ukraine.”

“But [European Commission President Ursula] von der Leyen and Breton are coming up with big plans without the mandate from the member states, who still think that power should rest with them,” she added.

In the meantime, the prospect of facing off against Moscow without American support has caused some in Europe to consider the once unthinkable: developing their own nuclear arsenals.

Nuclear weapons are, after all, the ultimate deterrent — and the war in Ukraine is serving as a cautionary tale.

Following the collapse of the Soviet Union, Kyiv was browbeaten by the U.S. and other countries into giving up its inherited arsenal in 1994 in return for Russian and Western guarantees.

A scale model of the casing for the first Soviet RDS-1 atomic bomb in Moscow | Natalia Kolesnikova/AFP via Getty Images

Even at the time, some leaders thought that was a very risky decision. French President François Mitterrand reportedly warned his Ukrainian counterpart Leonid Kuchma he was making a mistake: “Young man, you will be tricked, one way or another.”

Bill Clinton, who was U.S. president at the time, has regrets. “I feel a personal stake because I got them to agree to give up their nuclear weapons. And none of them believe that Russia would have pulled this stunt if Ukraine still had their weapons,” Clinton told Irish broadcaster RTÉ last year.

A possible American withdrawal would leave large parts of the EU — accustomed to huddling under the U.S.’s nuclear umbrella — suddenly exposed.

“Europe doesn’t have the ability to provide nuclear deterrence in the way America does, in volume or in range,” said Neil Melvin, a researcher with RUSI.

France and the U.K. will still have nuclear weapons but just how much they could put them at the service of their allies and under which conditions is an open question, according to Camille Grand, a former NATO assistant secretary-general and now a distinguished policy fellow at the European Council on Foreign Relations.

The U.K. has about 200 warheads, which it partially contributes to NATO defense. France has about 300, but they are only committed to national defense.

Rafale jet fighters of the French Air Force | Nicolas Tucot/AFP via Getty Images

That latter point is being debated: This month, influential French defense and security expert Jean-Dominique Merchet told *Le Point* that France should “somehow share” its nuclear weapons with European allies, in the same way that Washington does.

That’s an idea French President Emmanuel Macron hinted at a few years ago, but which was never seriously explored. On Wednesday, Manfred Weber, leader of the center-right European People’s Party, said that’s a conversation Europeans need to resume.

“Macron offered a long time ago, especially to the Germans, to consider how the French nuclear umbrella could be placed in a European framework,” Weber said. “Now is the right time to take up this Macron offer.”

Such a move would just raise another question: Can Paris or London really be counted on to risk nuclear war to stop Russian troops from marching on Tallinn or Warsaw?

“What does it mean to extend the nuclear umbrella to Poland?” said Goya, the French former colonel. “Are we unleashing nuclear fire on Russia? Because we’ll receive the same blast on our own soil. Nobody trusts that perspective.”

The uncertainty has left European leaders scrambling for other options. In December, former German Greens Foreign Minister Joschka Fischer said the EU needs its own nukes, though that raises issues of how the EU would be able to manage a nuclear strike force.

Řídicí centrum včasného varování balistických raket uvnitř bývalého tajného jaderného bunkru RAF Hack Green v nantwichi, Anglie | Christopher Furlong/Getty Images

Mezitím v Polsku začaly některé hlasy vyzývat zemi, aby si vybudovala vlastní arzenál.

„Pokud nám mezinárodní řád není schopen poskytnout 100% záruky, že se zastrašíme a ubráníme ruskému útoku,“ řekl Robert Cheda, bývalý polský zpravodajský důstojník, v rozhovoru pro polské zpravodajství, „musíme být schopni poskytnout máme právo vlastnit národní jaderné zbraně.“

Takové názory jsou stále okrajové, ale během Trumpova prezidentství by pravděpodobně zesílily.

Pro Hnězdilova, ukrajinského vojáka bojujícího proti Rusku, je odpověď na všechny tyto problémy jednoduchá: Pokud Evropa nechce bojovat s Ruskem, měli by její vůdci zajistit, aby Ukrajina dostala prostředky k porážce Moskvy hned.

"Protože pokud se Putin nezastaví, je dnes Evropa připravena na válku?" zeptal se. "Pokud Ukrajina padne, je Evropa připravena se bránit?"

Grafiku připravila Lucia Mackenzie. Laura Kayali se hlásila z Paříže. Charlie Duxbury hlásil ze Stockholmu. Joshua Posaner hlásil z Berlína a Bruselu. Jacopo Barigazzi přispěl zprávou z Bruselu. Veronika Melkozerová přispěla reportáží z Kyjeva. Caleb Larson přispěl reportáží z Berlína. Jan Cienski přispěl reportáží z Varšavy.